

# MEMO

**Datum** : 19 juni 2012  
**Aan** : leden van de Gemeenteraad  
**Van** : wethouder Jeroen Hatenboer  
**Afschrift** : College van B&W  
**Onderwerp** : Toelichting op onderdelen van de jeugdvisie n.a.v. de behandeling in de Stedelijke Commissie dd. 11-6-2012

---

## Inleiding

Naar aanleiding van vragen die gesteld zijn bij de bespreking van de notitie "Ieder talent telt! – jeugdvisie Enschede" tijdens de Stedelijke Commissie van 11 juni jl. heb ik toegezegd op onderdelen een nadere toelichting te geven. In deze memo treft u deze toelichting aan.

## Ten aanzien van het doel van deze Jeugdvisie

De jeugd heeft de toekomst, dus willen we graag in hen investeren. De huidige tijden vragen wel om een scherpe afweging waar gemeentelijke investeringen het hardst nodig zijn en het meeste effect zullen hebben om samen met onze partners een betere toekomst te creëren. Doel van deze jeugdvisie is:

- inzicht geven in onze uitgangspositie
- vastleggen van de belangrijkste thema's voor de jeugd (een goede opleiding, werk en zo min mogelijk zorg)
- duidelijkheid geven over de verantwoordelijkheden van de gemeente en van anderen om van daaruit, op hoofdlijn, keuzes te maken ten aanzien van de gemeentelijke rol

Wij vinden het van belang om u als raad te laten instemmen met de drie hoofddoelen en met de rol die we voor ons als gemeente zien. In dat kader hebben we het dictum van het raadsvoorstel aangepast. In hoofdstuk 3 hebben we aangegeven op welke onderdelen we anders willen gaan opereren en waar we onze rol als gemeente willen wijzigen. De uitwerking daarvan zal de komende jaren worden opgepakt. Op diverse onderdelen komen we voor nadere besluitvorming (bijvoorbeeld het aanpassen van verordeningen of begrotingen) bij u terug.

## Ten aanzien van de gemeentelijke rol met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs

Zoals aangegeven in de Jeugdvisie (par. 3.1):

*"Hoewel de kwaliteit van het onderwijs grote invloed heeft op de toekomst van onze jongeren en onze stad, hebben we geen expliciete taak: die is belegd bij schoolbesturen, ouders, leerlingen, Onderwijsinspectie en de minister van Onderwijs. Daarom kiezen we voor instrumenten die scholen, ouders en kinderen helpen in het waarmaken van hún verantwoordelijkheid."*

Bijvoorbeeld: ouders kiezen graag goede scholen, maar geven aan niet altijd de gewenste informatie te kunnen vinden. Scholen blijken in de praktijk voorlichting en werving te vermengen en daarin klinkt ook de verzuiling in Enschede nog door. De gemeente wordt gezien als een neutrale partij die kan helpen om dit te doorbreken.

Door inwoners van Enschede te laten zien welke scholen het goed doen qua aanbod en kwaliteit, helpen we hen om het gesprek hierover te voeren met de scholen en stimuleren we de onderwijspartners om het beste in hun organisatie naar boven te halen. Inzet van de lokale overheid op dit terrein in andere delen van Nederland (o.a. Amsterdam en Den Haag) laat zien dat dit een stimulerende werking kan hebben op de kwaliteitsgroei van het onderwijsveld.

## Ten aanzien van de talentbegeleiders

De talentbegeleiders in de overgangperiode basisschool – voortgezet onderwijs zijn onderdeel van het project Oog voor Talent. Daarin staat het versterken van de talenten van alle kinderen voorop. De eerste onderzoeksresultaten laten zien dat via talentbegeleiding met een positieve focus op mogelijkheden en eigen kracht, kinderen meer zelfvertrouwen krijgen, een beter zelfbeeld ontwikkelen en meer zicht krijgen op hun beroepsperspectief.

Op 28 juni a.s. zullen de eerste resultaten van de pilotperiode gedeeld worden met de kinderen, de ouders, het onderwijs en andere betrokkenen. Ook raadsleden zijn hierbij van harte welkom. De uitnodiging kunt u binnenkort tegemoet zien.

De eindpresentatie van het hele project “Oog voor talent” zal in november 2012 plaatsvinden. Ook hierover zullen we u tijdig informeren.

Vanaf de start zijn we met het onderwijs in gesprek over hoe het gedachtengoed van talentbegeleiding een plek kan krijgen binnen het onderwijs. Dat past in de bredere ontwikkelingen rond kwaliteit van het onderwijs, transitie jeugdzorg en passend onderwijs.

## Ten aanzien van passend onderwijs

De afgelopen periode bent u via drie memo's (dd. 21 nov 2011, 1 feb 2012 en 1 juni 2012) en in de Jeugdvisie geïnformeerd over de ontwikkelingen rond passend onderwijs. Wellicht ten overvloede hierbij nog een korte toelichting op de laatste stand van zaken. Door het Lente-akkoord is de bezuiniging van € 300 mln. van de baan, maar de stelselwijziging gaat door. Dat gaat gepaard met een vereveningsfase, waar financiële consequenties voor de onderwijsorganisaties aan vast zitten. De doorrekening op basis van de nieuwe situatie komt eind september beschikbaar, maar voor de Samenwerkingsverbanden 23-02 (zowel PO als VO) betekent de verevening dat er in 2020 op regionaal niveau ongeveer € 2 mln. minder budget beschikbaar is.

## Ten aanzien van de rol van de gemeente rond aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt

In paragraaf 3.2 is aangegeven dat er sprake is van een mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De gemeente heeft hierin een rol omdat deze mismatch de afzonderlijke belangen van de betrokken partijen overtreft. Vanuit hun verantwoordelijkheid ondernemen onderwijs en bedrijfsleven meerdere initiatieven. Uit onderzoek blijkt dat scholen en ouders veel invloed hebben op de keuze voor een beroepsrichting en een goede voorbereiding op de arbeidsmarkt. Daarom willen we actief met alle scholen in gesprek om hen te stimuleren hun verantwoordelijkheid en rol op te pakken. In het randprogramma op 18 juni jl. is er aandacht voor dit thema geweest.

## Ten aanzien van Voortijdig School Verlaten (VSV)

In de tabel hieronder nogmaals de VSV-cijfers, nu zowel uitgesplitst naar VO en MBO als de totaalpercentages.

	05/06	09/10	effect 05-10	10/11
Enschede VO en MBO	5,2	3,8	- 1,4	4,2
landelijk VO en MBO	4,0	3,0	- 1,0	2,9
Enschede VO	2,1	1,4	- 0,7	1,6
landelijk VO	1,7	1,0	- 0,7	1,0
Enschede MBO	11,4	8,3	- 3,1	9,3
landelijk MBO	9,3	7,5	- 1,8	7,2

De cijfers van 2010-2011 zijn voorlopige cijfers, dus onder voorbehoud. De definitieve cijfers zijn uiterlijk 1 november 2012 bekend (blijken doorgaans lager dan de voorlopige cijfers). Daarom is er voor gekozen het effect van 2005 naar 2010 op te nemen.

Uit deze cijfers blijkt dat de daling van het aantal VSV-ers in Enschede groter is dan het landelijk gemiddelde. Ook blijkt eruit dat de resultaten nog beter kunnen. Deze opdracht ligt bij de scholen. In het kader van de nieuwe VSV-convenantsperiode zijn we als centrumgemeente hierover volop in gesprek.

## Ten aanzien van het Centrum voor Jeugd en Gezin

Veel informatie over het CJG en de ontwikkelingen rond het CJG is met u gedeeld in de notitie Opvoeden in Enschede – vier jaar later (mei 2011) en het recente rapport dat is opgeleverd in het kader van het rekenkameronderzoek en de daarbij horende informatie.

Wat betreft het bereik van de informatie- en advies functie van het CJG via Loes (loket, telefoon en website) kunnen we constateren dat de bezoekersaantallen stijgen.

	2009*	2010*	2011
Bezoekers website			
Totaal	54.743	66.800	115.775
Enschede	n.v.t.	15.826	19.568
Webvragen	439*)	432*)	349
Telefonische vragen	257*)	457*)	236
Loketbezoek (centrum)	215	527	308
Loket Zuid	n.v.t.	39	47
Deelnemers lezingen en trainingen	1021	1044	1540

\* in deze periode zijn ook vragen uit andere Twentse gemeenten beantwoord

Alhoewel bezoekers zich anoniem kunnen melden bij het Loesloket, wordt zo mogelijk op postcode geregistreerd. Daar uit blijkt dat een breed publiek gebruik maakt van de diensten van het Loesloket. De bezoekers van het spreekuur in de bibliotheek in Zuid en de bezoekers die het loket in het centrum bezoeken in het kader van de SMI (sociaal medische indicatie kinderopvang) vertegenwoordigen zeker de doelgroep waar preventieactiviteiten voor bedoeld zijn. Ook de groep allochtone ouders weet, mede dankzij de inzet van een Loes-medewerker met een allochtone achtergrond, de weg naar het Loesteam te vinden. (Loesteam Enschede heeft op verzoek van Forum op een landelijk congres een workshop gegeven over de werkwijze in Enschede om ook de allochtone doelgroep te bereiken)

Met de keuze voor een preventieve aanpak sluiten we aan bij het advies van de RMO:

*“De huidige ondersteuning aan kwetsbare gezinnen vanuit het jeugdzorgsysteem is dikwijls niet toereikend. Te vaak ontvangen kwetsbare gezinnen geen of te laat ondersteuning of is het zorg-aanbod te zwaar in verhouding tot hun ondersteuningsbehoeften. Opvoedvragen groeien hierdoor uit tot zorgproblemen en worden buiten de sociale omgeving om door gespecialiseerde jeugdhulpverleners ter hand genomen. De principes van ontzorgen en normaliseren behoren aan de basis van de eerstelijns jeugd- en gezinszorg te liggen. Vanuit deze uitgangspunten kan gewerkt worden aan een eenvoudiger jeugdzorgsysteem, waarin de veerkracht van gezinnen de basis is en ondersteund wordt door vakbekwame en betrokken professionals”. (RMO-advies Ontzorgen en normaliseren 2012)* Door in te zetten op preventieve en algemeen toegankelijke ondersteuning, kan voor sommigen zwaardere zorg worden voorkomen. Ook willen we een verandering in denken stimuleren, waarbij er niet gekeken wordt naar de beperkingen die iemand ervaart, maar naar de mogelijkheden die iemand heeft.

Als het gaat om de overgang van preventieve aanpak via lichte vormen van zorg naar zwaardere vormen kan gesteld worden dat dit begint met algemeen toegankelijke informatie en advies voor ouders en jongeren, vervolgens overgaat in lichte begeleiding en ondersteuning op school (zorgstructuur), in de wijk (jongerenwerk, sportvereniging) en bij maatschappelijke voorzieningen (bv. sense-sprekuren GGD) waarna ambulante hulpverlening door bijvoorbeeld Jarabee in beeld komt. Ook de wijkteams spelen hierbij (met name bij zwaardere zorg en multiproblematiek) een rol in samenwerking met jeugdzorgaanbieders.

## Ten aanzien van de website jongeren

De website Ondertussen in Enschede is een landelijk concept dat met lokale informatie wordt aangevuld. Daardoor sluit de informatie beter aan op de lokale ondersteuningsstructuur. De site is sinds half februari in de lucht. De lokale informatie wordt door een jongerenredactie gevuld onder regie van TV Enschede FM. Inmiddels zijn diverse organisaties aangehaakt en leveren input/nieuws voor de site. Het jaar 2012 wordt vooral gebruikt om de samenwerking met partners aan te gaan, zoals de scholen en sportverenigingen. Daarnaast wordt 2012 benut om een groeiend aantal bezoekers en gebruikers te realiseren. Dat zal enerzijds via het sociaal netwerk van de redactie gebeuren en anderzijds via enkele campagnes die zijn gekoppeld aan jongerenactiviteiten in de stad.

### **Ten aanzien van de Brede School**

Veel onderwerpen en thema's die in Brede School-verband worden aangeboden, hebben ook een plek in de eindtermen van het primair onderwijs. De scholen besteden dus ook binnen hun curriculum aandacht aan thema's als cultuur, sport en NME. Dat deze thema's ook een plek binnen het Brede School-programma hadden, komt voort uit de gedachte dat juist voor leerlingen die een extra zetje nodig hebben in hun talentontwikkeling, deze thema's een prima vehikel vormen. In het najaar zal de raad geïnformeerd worden over de voorgenomen ontwikkelingen op het terrein van de Brede School.

### **Ten aanzien van de financiën**

De € 4,4 mln die in het overzicht vermeld staan bij onderwijskwaliteit wordt besteed aan onderwijskwaliteit, het bestrijden van achterstanden en talentontwikkeling. Een groot deel van het budget is afkomstig uit het VVE-programma van het Rijk en wordt daar ook op ingezet. Ook de gemeentelijke bijdrage aan de scholing van personeel ten aanzien van opbrengstgericht werken (met als doel de kwaliteit van het taal- en rekenonderwijs te verhogen) valt onder deze post. Uit de € 213.000 genoemd in het teken van onderwijs-werk wordt onder andere het Plan Bedrijf en Onderwijs, waarbij leren in de praktijk centraal staat (100.000) en een bijdrage aan de maatschappelijke stages (80.000) bekostigd. De genoemde VSV-middelen (€ 2,4 mln) komen van het Rijk en worden aan de RMC-regio's toegeedeeld op grond van het aantal leerlingen en het aantal overbelaste jongeren in de regio. Over de budgetten die aan de activiteiten in het kader van het CJG besteed worden, wordt u zeer binnenkort nader geïnformeerd. Voor de ontwikkeling, het beheer en de campagnes ten dienste van de jongerenwebsite is op jaarbasis € 50.000 gereserveerd.